

Výroční zpráva šlechtitelského programu norika za rok 2012

Chovným cílem je chladnokrevný kůň, dospívající ve čtyřech letech stáří, mírně delšího rámce, s dobrým osvalením.

Hlava těžší, mohutná, s výrazným okem, možný mírný klabonos, krk středně dlouhý, středně vysoko nasazený s mírně výrazným kohoutkem, dobře úhlovaná až strmější lopatka, prostorný, středně hluboký, delší a oválný hrudník, se středně dlouhou volnějším horní linií, středně dlouhá pevná bedra, mohutná, středně široká a dlouhá, oválná, mírně štěpená a svažité zad. Fundament silný, kostnatý, suchý, s menším výskytem rousů, kopyta pevná, pružná, dobře utvářená. Klouby méně výrazné s náznakem lymfaticnosti, spěnka kratší, pevná.

Pracovitý a dobře ovladatelný kůň přiměřeného temperamentu, dobrého charakteru, dobře živitelný, pohyblivý se středně prostornými chody.

Minimální tělesné míry při zápisu do plemenné knihy:

	Hřebci	Klisny
KVP (cm)	166	165
KVH (cm)	156	155
Obvod hrudi (cm)	187	192
Obvod holeně (cm)	23	22

Celkové početní stavy koní plemene norik mají výrazně klesající tendenci především v posledních letech, ale příčinu je třeba hledat v období přelomu tisíciletí, kdy se od plemene oddělil dřívější „ráz“ nyní plemeno slezský norik.

rok	plem.hřebci	plem.klisny cel.zaps.v PK	počet chovatelů
2004	49	1005	
2005	52	1013	
2006	56	1023	
2007	58	1032	
2008	63	1038	823
2009	68	1046	836
2010	65	931	752
2011	68	881	686
2012	59	847	642

Plemení hřebci

Počet plemenných hřebců je vzhledem k snižujícímu se počtu připouštěných klisen dostačující. K výkonnostním zkouškám nebyl vybrán žádný hřebec.

Plemenné klisny

V roce 2012 bylo do PK nově zapsáno 36 klisen. 19 klisen absolvovalo zkoušky výkonnosti.

Vývoj počtu zařazených klisen N v období let 1996 - 2012

Rok	Celkem zapsáno	Zapsáno po ZV	Oddíl PK-plemenných knih				
			HPK	PK	PPK	1.PPK	2.PPK
1996	139	6	26	51	-	42	20
1997	82	8	18	27	-	19	18
1998	64	16	20	22	-	15	7
1999	64	18	19	18	-	18	9
2000	68	27	17	32	-	8	11
2001	71	20	20	31	-	9	11
2002	59	23	16	32	10	-	-
2003	51	17	13	23	10	-	-
2004	62	34	17	34	13	-	-
2005	34	19	20	16	9	-	-
2006	56	33	16	22	12	-	-
2007	45	26	13	17	7	-	-
2008	39	24	15	21	3	-	-
2009	35	22	13	20	2	-	-
2010	31	18	13	13	5	-	-
2011	28	16	12	11	5	-	-
2012	36	19	15	18	3	-	-

Z pohledu udržitelnosti populace je současný stav nepříznivý. Chovatelé ostatních chladnokrevných plemen (SN a ČMB) jsou „zvýhodněni“ možností čerpání dotací. Výrazně více se zde proto projevuje snižování poptávky po koních v lesním hospodářství způsobené konkurencí moderních technologií a levné dovozy koní ze zahraničí, především z Polska.

Vývoj počtů připuštěných klisen N v období let 1996 - 2012

Rok příp.	NORIK		
	n Celkem	n ČP	% ČP
1996	471	298	63
1997	423	266	63
1998	293	183	62
1999	209	117	56
2000	232	139	60
2001	238	163	68
2002	282	197	70
2003	286	208	73
2004	231	160	69
2005	219	155	71
2006	207	156	75
2007	198	153	77
2008	183 (75)	152(66)	83
2009	167 (70)	139 (68)	83
2010	160 (73)	132(61)	83
2011	129 (58)	101(44)	78
2012	115 (52)	92(40)	80

Legenda:

- n Celkem - celkový počet přípuštěných klisen (v závorce je uveden počet klisen do 7 let)
- n ČP - absolutní počet klisen přípuštěných v rámci čistokrevné plemenitby
- % ČP - relativní počet klisen přípuštěných v rámci čistokrevné plemenitby

Výkonnostní zkoušky

V roce 2012 proběhly zkoušky výkonnosti klisen na 11ti místech. Zúčastnilo se jich celkem 102 klisen plemen ČMB, N a SN. Z 19 klisen N, které se zkoušek zúčastnily je úspěšně absolvovalo všech 19 a průměrná známka činila 7,79 bodu.

Školení posuzovatelů

Školení posuzovatelů N proběhlo 4.5.2012 v testáční odchovně hřebečků p. Zdeňka Hrnčíře v Proseči p. Křemešníkem a metodicky jej vedl Doc. Ing. Miroslav Maršálek CSc.. Zúčastnili se jej členové RPK, inspektoři chovu a zájemci z řad chovatelů. Vyhodnocení školení včetně porovnání hodnocení vybraných posuzovatelů s fotografiemi předváděných koní proběhlo na místě.

Veřejná informovanost a propagace plemene N

Veřejná informovanost a propagace je prováděna především prostřednictvím časopisu KONĚ, který vydává ASCHK ČR za finanční podpory Ministerstva zemědělství ČR. Dále prostřednictvím internetových stránek www.aschk.cz, příspěvky do komerčních časopisů a na výstavách, přehlídkách, soutěžích, schůzích a setkáních chovatelů.

Na webových stránkách www.aschk.cz je zveřejněna plemenná kniha SN. Koně zařazení do Národního programu jsou v této databázi označeni písmeny GZ.

Výstavy a chovatelské soutěže

Šampionát 3letých klisen proběhl v rámci výstavy Koně v akci na Pardubickém závodisti (7. - 9. 9. 2012), doprovodného programu se zúčastnilo na 50 chladnokrevných koní. Konalo se zde mimo jiné MČR v absolutním tahu, MČR v ovladatelnosti s kládou a soutěž v orbě O ruchadlo bratranců Veverkových.

Další významné akce, kterých se účastnily zástupci plemene: MČR v kombinovaných soutěžích chladnokrevných koní České Budějovice 15.-16.9.2012, Kůň 2012 Lysá n. Labem (21.-23.9.2012).

Vyhodnocení ŠP

Značný pokles celkového počtu ale především klisen v reprodukci je způsoben především oddělením populace SN a finanční podpora této „konkurenční“ plemenné knihy v rámci GŽZ. Tedy větší ekonomická výhodnost chovu SN a ČMB na úkor PK N. Dalším faktorem je pak snížení pracovních příležitostí v lesním hospodářství. Do budoucna musí dojít k naprostému oddělení populací N a SN upřesnění chovných cílů těchto plemen a následný výběr plemenných zvířat dle těchto kritérií. Metodiku pro výpočet PH zpracuje VÚŽV v Uhřetěbově.

Zpracovali:

Ing. Vladimír Teplý
Blahoslav Políček